

Yttrande över Statskontorets rapport Hund under kontroll - förslag för att stärka myndigheternas verksamhet enl. tillsynslagen och viss verksamhet enl. djurskyddslagen, samt Landsbygds- och infrastrukturdepartementets promemoria "Komplettering till Statskontorets rapport Hund under kontroll"

Er beteckning: LI2024/01332

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på Statskontorets rapport och de föreslagna lagstiftningsförändringarna och välkomnar i stort de förslag som lämnas i rapporten då de kommer att göra tillsynslagen mer effektiv.

Förslagen innebär dock ett utökat kontrolluppdrag och ökade kostnader för Länsstyrelsen utan någon utökad finansiering. Länsstyrelsen rekommenderas i stället att prioritera sin resursfördelning till verksamheten enligt tillsynslagen. En sådan prioritering riskerar att ske på bekostnad av kontrollverksamheten inom djurskyddsområdet, där det redan idag görs hårda prioriteringar.

Vidare avstyrker Länsstyrelsen Skåne förslaget att länsstyrelsen ska stå för kostnaden för ett tillfälligt omhändertagande av hund enligt den föreslagna 11 § i tillsynslagen. Av förslaget framgår det att länsstyrelsen ska stå för de kostnader som uppkommer tillsammans med ett tillfälligt omhändertagande utan att få tillskott av ekonomiska medel för det. Kostnaderna för ett tillfälligt omhändertagande enligt förslaget är underskattade.

De medel som avsätts årligen nationellt för finansiering av kundförluster är avsedda att täcka kostnaderna för

omhändertagande av djur med okänd ägare samt för de fall där djurägaren inte har finansiell möjlighet att betala. Dessa medel kan inte användas för att täcka kostnaderna för ett ökat antal arbetsuppgifter.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att överträdelser av tillsynslagen kan beläggas med sanktionsavgift.

Synpunkter på rapportens rekommendationer till länsstyrelserna, Polismyndigheten och regeringen

Rekommendation 1.2 Länsstyrelsernas arbete och strukturer bör stärkas samt rekommendation 1.2.2 Länsstyrelserna bör ensa sitt beslutsfattande och öka sin tillgänglighet

Kvalitetssäkring av handboken för handläggning av tillsynsärenden bör prioriteras så att alla länsstyrelser kan använda den. Om handboken kan kvalitetssäkras och accepteras av alla länsstyrelser kommer beslutsfattandet kunna ensas i stor utsträckning. Det kommer dock alltid förekomma omständigheter som är svåra att förutse och ta höjd för i ett beslutsstöd. Den typen av variationer kan förhoppningsvis omhändertas med hjälp av de handläggareträffar som länsstyrelserna har ambitionen att hålla två gånger om året.

Angående tillgängligheten har de flesta länsstyrelser resursbrevlådor och journummer samt växeltelefoni som innebär att handläggare är tillgängliga under kontorstid. Det måste dock få finnas vissa begränsningar i tillgängligheten så att handläggarna har möjlighet att arbeta ostört när så krävs samt att tillgänglighetsfrågan behöver belysas ur ett arbetsmiljöperspektiv.

Polismyndigheten har nyligen gjort en undersökning gällande sin upplevelse av länsstyrelsens tillgänglighet i de olika regionerna och den nationella referensgruppen för tillsynsverksamheten har en ambition att använda undersökningen för att arbeta vidare med tillgänglighetsfrågan myndigheterna emellan.

Rekommendation 1.2.3 Länsstyrelserna bör se till att verksamheten enligt tillsynslagen får tillräckligt med resurser

Länsstyrelsen Skåne har valt att tydligt avsätta resurser till verksamheten enligt tillsynslagen genom att ha handläggare som enbart arbetar med denna verksamhet och därmed inte behöver prioritera sin tid mellan andra områden. Det är dock mycket svårt att förutse hur mycket resurser som området kräver då det dels är i stort händelsestyrt, dels saknar nationella mål, styrtal och andra parametrar som kan behövas för att följa upp, utvärdera och jämföra arbetet på nationell nivå. Det går därför inte att säga något om

huruvida länsstyrelserna når upp till, eller avviker från, förväntad måluppfyllnad.

Vad som är tillräckliga resurser för området går därför inte att säga i dagsläget, utan måste ställas i relation till vilka mål länsstyrelserna ska sträva efter att uppnå. Det är svårt att prioritera resurser till ett område som saknar tydliga krav på prestation och återrapportering. Medel som fördelas till länsstyrelserna för att användas inom verksamheten enligt tillsynslagen kan dessutom behöva krav på särskild redovisning för att de ska komma avsedd verksamhet till handa och användas på ett likartat sätt hos länsstyrelserna.

Rekommendation 1.2.5 Länsstyrelserna bör pröva

Polismyndighetens beslut skyndsamt och på ett likartat sätt

Rekommendationen måste ses i relation till kostnadsansvaret. Om detta läggs på länsstyrelserna, i enlighet med förslaget på lagstiftningsförändringen, bör skyndsamhetsaspekten inte spela lika stor roll. Förvaltningslagens krav på kommunikering är viktig för rättssäkerheten och det är kommunikeringen som påverkar hur skyndsamt en prövning kan ske. Länsstyrelserna har diskuterat denna fråga tidigare och kommit fram till att fem arbetsdagar är rimligt för kommunikering. Att besluten prövas på ett likartat sätt bör länsstyrelserna kunna hantera om **handboken** kan bli mer etablerad.

Rekommendation 1.2.6 Länsstyrelserna bör återkoppla bättre till

Polismyndigheten om hur de har fattat beslut efter mentalbesiktning

Förslaget är positivt samtidigt som länsstyrelsernas gemensamma stödfunktion för informationssäkerhet och dataskydd, Safir, bedömer att vi inte kan skicka över besluten i sin helhet till Polismyndigheten. Detta eftersom besluten i sin helhet innehåller personuppgifter och det saknas lagstöd för den typen av hantering av uppgifterna. Det finns förslag på hur rekommendationen kan hanteras med hjälp av exempelvis en blankett där endast nödvändig information fylls i och förs över. Förhoppningsvis kan det uppfylla syftet med förslaget.

Rekommendation 1.5 Myndigheterna bör utveckla fungerande och hållbara samverkansstrukturer

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och bedömer att arbete i enlighet med rekommendationen redan bedrivs både på nationell och regional nivå.

Länsstyrelserna och Polismyndigheten har en etablerad samverkan på nationell nivå där möten sker två till tre gånger om året. Länsstyrelsens representanter har mandat att föra talan för samtliga länsstyrelser, men kan inte ta beslut på sittande möten då länsstyrelserna är 21 egna myndigheter. De samverkanspunkter som

2024-10-03

diskuteras på nationell nivå är inte av den karaktär att beslut behöver tas på sittande möte.

Flertalet länsstyrelser har regional samverkan med Polismyndigheten. De flesta länsstyrelser har någon typ av växeltelofoni som kopplar vidare samtal till handläggare i tjänst vid behov. De flesta jobbar också med resursbrevlådor eller liknande dit allmänheten och Polismyndigheten kan vända sig.

Rekommendation 1.6.2 Länsstyrelserna bör få hela kostnadsansvaret för omhändertagna hundar och djur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Det gör det tydligare för uppställningsplatser, veterinärer och enskild som är föremål för besluten om kostnader. Det föreligger dock en viss oro då det i dag förekommer tillfällen då Polismyndigheten vidtar åtgärder gällande djur, utan att fatta beslut om omhändertagande. Därför bör det tydligt framgå att kostnadsansvaret gäller från Polismyndighetens beslutsdatum för omhändertagandet.

Länsstyrelsen vill särskilt trycka på att förslaget inte får innebära att Polismyndigheten omhändertar djur när de borde hanteras som hittegoods.

Rekommendation 1.6.3 Regeringen bör överväga att utreda om överträdelser av tillsynslagen bör beläggas med sanktionsavgift

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Att avkriminalisera överträdelser av tillsynslagen kommer att innebära att länsstyrelserna ska göra den utredning som Polismyndigheten gör idag. Detta kräver utökade resurser och utökad utredningskompetens för att uppnå de krav som krävs för att kunna besluta om sanktionsavgift. Sanktionsväxling har diskuterats inom ramen för djurskyddslagstiftningen men där har ingen förändring kunnat genomföras. Länsstyrelsen ser att förslaget kan resultera i att tillsynslagen blir än mer tandlös om det ökar svårigheten att straffa någon som bryter mot beslut enligt tillsynslagen.

Rekommendation 1.7.1 En länsstyrelse bör få i uppdrag att ta fram mål och följa upp verksamheten

Länsstyrelsen anser att detta är ett bra förslag men ser att det kan vara svårt för en enskild länsstyrelse att lösa uppdraget med befintlig finansiering. Det behöver också vara tydligt huruvida den länsstyrelse som får uppdraget förväntas lösa det inom befintlig verksamhet eller om uppdraget ska hanteras i en egen organisation.

Rekommendation 1.7.2 Regeringen bör samla och förstärka länsstyrelsernas samordning, stöd och vägledning för arbetet med tillsynslagen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och ser att denna rekommendation hänger tätt ihop med rekommendation 1.7.1. Ett steg i denna riktning är att utveckla länsstyrelsernas regleringsbrev

för att tydliggöra regeringens förväntningar på länsstyrelsernas prestation inom området.

Rekommendation 1.7.5 Myndigheterna behöver uppdatera sina stöd- och styrdokument utifrån Statskontorets förslag

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget. Rapporten lyfter många saker som myndigheterna behöver utveckla, samtidigt som det i vissa delar saknas djupare analys och förståelse för konsekvenserna av vissa av förslagen. Främst saknas ett utvecklande av de ekonomiska konsekvenserna som de ökande kraven på myndigheterna innebär samt reflektion över de förvaltningsrättsliga principerna som är så viktiga i myndighetsutövningen.

Statskontorets utredare resonerar kring huruvida länsstyrelsernas beslut enligt djurskyddslagen bör gälla omedelbart, men har inte utrett närmare vilka beslut som borde omfattas av detta. De lämnar därför ingen tydlig rekommendation i frågan.

Länsstyrelsen vill särskilt trycka på vikten av att en ny paragraf som motsvarar den tidigare 74 § i djurskyddsförordningen (1988:539) införs och förordar att detta utreds och att ett konkret förslag snarast tas fram.

Synpunkter på föreslagna lagstiftningsförändringar

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Lydelsen "omhändertagande av hundar". Länsstyrelsen Skåne föreslår att rubriken förtydligas och ändras till "Omhändertagande av hundar och hundförbud" då även förutsättningarna för hundförbud regleras i denna del av lagstiftningen.

11 §

Länsstyrelsen Skåne avstyrker förslaget då vi ser svårigheter med att genomföra detta förslag i praktiken. En mentalbesiktning ska föregås av en veterinärundersökning och ett utlåtande från ett djurhem. Samma principer bör gälla här som inför andra mentalbesiktningar, det vill säga att hunden ska vara uppstallad några dagar innan samt vara veterinärundersökt inför besiktningen. Kostnaderna för tillfälliga omhändertaganden är därmed underskattade och oavsett är det svårt att försvara att dessa kostnader ska belasta förvaltningsanslaget.

Om tillfälliga omhändertaganden ska användas kommer mentalbesiktningarna öka vilket innebär en ökad belastning för både Polismyndigheten och länsstyrelserna men även för de

2024-10-03

uppställningsplatser som länsstyrelserna använder och som ofta förutom själva transport av hunden också är de som för hunden på besiktningen. Med ett ökat antal mentalbesiktningar befarar Länsstyrelsen att det kan ta ännu längre tid att få en tid för mentalbesiktning hos Polismyndigheten, om inte Polismyndighetens resurser för detta ökas.

Länsstyrelsen Skåne anser att förslaget gällande de tillfälliga omhändertagandena är för otydligt i flera avseenden. Exempelvis om mentalbesiktningen resulterar i en rekommendation om avlivning från Polismyndigheten och om ett tillfälligt omhändertagande då kan, och ska, fastställas av länsstyrelsen. I relation till det saknas därför tydlighet gällande kostnadsansvaret och om det i samband med ett fastställande då övergår till hundägaren. Förvaltningsrättsligt skulle tillfälliga omhändertaganden kunna innebära långa handläggningstider med en totalt sett lång uppställningstid för de omhändertagna hundarna med tanke på kraven gällande kommunikering.

Lagstiftaren behöver se över syftet med förslaget gällande de tillfälliga omhändertagandena med hänvisning till ovan.

11 a §

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förtydligandet.

11 b §

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förslaget 11 b § om omhändertagande med anledning av att hundförbud inte följs. Förslaget skulle leda till en mer effektiv och ändamålsenlig lagstiftning.

11 c §

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förtydligandet.

11 d §

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förtydligandet.

15 a §

Länsstyrelsen Skåne vill att formuleringen ses över enligt förslag:

Språket i 15 a § punkt 1 bör ses över och ensas med formuleringen i djurskyddslagen (2018:1192) 9 kap. 1 § andra stycket där det anges att "Djurförbud ska dock inte beslutas om det är sannolikt att den omständighet som annars ska leda till djurförbud inte kommer att upprepas". Lydelsen bör därför bli "det är sannolikt att de omständigheter som annars ska leda till ett hundförbud inte

kommer att upprepas". Det är risken för att de omständigheter som ska leda till ett hundförbud upprepas som ska bedömas.

15 b §

15 b § första stycket är krångligt formulerat. Lydelsen i förslaget innebär att föreläggandet som avses behöver specificera vilka hundar som ska avyttras. Lydelsen bör ändras till "Om den som ett hundförbud riktas mot äger eller håller en eller flera hundar, ska länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud förelägga honom eller henne att inom en viss tid göra sig av med hunden eller hundarna."

18 a – g §§

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker tilläggen i tillsynslagen och ser positivt på samtliga förslag. Förslaget ger länsstyrelserna en större flexibilitet att välja bästa möjliga sätt att utreda ärenden enligt tillsynslagen. Det skapar förutsättningar för bättre beslut och gynnar rättssäkerheten. Det tillåter dessutom länsstyrelsen att prioritera ärenden och resurser därefter i och med att det inte är formulerat som en skyldighet att genomföra tillsyn.

Länsstyrelsen Skåne saknar dock resonemang om hur eventuell tillsyn ska finansieras och skulle önska ett förtydligande till hur kostnaderna för tillsynen ska täckas. Ett tillsynsbesök innebär utöver kostnader i arbetstid även kostnader för transport och eventuellt annan fältutrustning.

Länsstyrelsen Skåne saknar även resonemang om det ska finnas möjlighet att besluta om föreläggande och förbud, med eller utan vite, vid ett tillsynsbesök. Som lydelsen är nu i 8 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter tolkar vi det som att det skulle kunna vara möjligt.

20 a §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att kostnaderna för ett tillfälligt omhändertagande ska belasta myndigheten.

1. 2 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)

9 kap. 6 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att både Polismyndigheten och länsstyrelsen får besluta att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud. Personer som har djurförbud är ofta benägna att förflytta sig och sina djur för att undvika att göra

2024-10-03

sig av med dem och få dem omhändertagna. Det är inte ovanligt att bulvaner används för att "skenöverlåta" djur. Ändringen gör lagstiftningen mer effektiv och ändamålsenlig.

9 kap. 6 a §

Länsstyrelsen skulle gärna se ett förtydligande gällande att om Polismyndigheten fattar beslut om omhändertagande, men länsstyrelsen beslutar att häva det, ska länsstyrelsen verkställa hävandet av beslutet. Det underlättar ansvarsfördelningen för det föreslagna kostnadsansvaret.

9 kap 8 a §

Länsstyrelsen anser att det är ett bra förtydligande att Polismyndigheten kan besluta att avliva djur under de förutsättningar som uppges. I promemorian tydliggörs på ett bra sätt att det gäller även när en veterinär konstaterat att avlivning är nödvändigt men att djurhållarna motsätter sig. Det är ett allt för vanligt fenomen att sjuka djur i behov av avlivning tas hem. Resultatet är ofta att det krävs mer resurser från länsstyrelsen, Polismyndigheten och veterinären för att avsluta ytterligare lidande, jämfört med om polisen hade kunnat understödja veterinärens bedömning om avlivning direkt.

I lagförslaget saknas dock förtydligande om vem som bär kostnadsansvaret för beslut enligt 8 a-b §§. Eftersom länsstyrelsen rimligtvis inte borde bli inkopplade i dessa ärenden innan besluten redan är verkställda, bör det vara tydligt ifall vi förväntas bära kostnadsansvaret för en annan myndighets beslut.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med enhetschef Paula Hultgren som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillsynshandläggare Heidi Smarda medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.